Primärvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Tandvård
Anna Hägglund

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2025-10-07

PVN 2025-0401

Primärvårdsnämnden

Yttrande över remiss - Förordningsförslag med anledning av kommande tandvårdsreformer

Ärendebeskrivning
Yttrande över remiss om förordningsförslag med anledning av kommande tandvårdsreformer, (S2025/01575) från Socialdepartementet.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Promemoria- Förordningsförslag med anledning av kommande tandvårdsreformer (S2025/01575) från Socialdepartementet

Ärendets beredning
Ärendet har beretts i Folkhälso- och tandvårdsberedningen.

Förslag till beslut
Primärvårdsnämnden beslutar följande:

Primärvårdsnämnden antar hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande om Remiss om förordningsförslag med anledning av kommande tandvårdsreformer (S2025/01575) som nämndens yttrande och överlämnar det till Socialdepartementet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Promemorian innehåller förordningsförslag utöver dem som lämnas i betänkandena Ökad kontroll över tandvårdssektorn (SOU 2023:82) och Tiotandvård – ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård (SOU 2024:70).

I promemorian lämnas bland annat förslag om den årliga avgift som vårdgivare ska betala för anslutning till Försäkringskassans elektroniska system för statligt tandvårdsstöd samt om innehållet i ansökan om tillstånd att bedriva privat tandvårdsverksamhet.

Vidare föreslås att Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ska underrätta Försäkringskassan om IVO beslutat att exempelvis förbjuda en tandvårdsverksamhet.

Det föreslås även en utökad uppgiftsskyldighet för vårdgivare i förhållande till Försäkringskassan och för Försäkringskassan gentemot Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV). TLV föreslås få möjlighet att använda uppgifterna i prisjämförelsedatabasen, tandpriskollen.se, även för att följa upp utvecklingen på tandvårdsområdet.

Om medicintekniska produkter används i behandlingen föreslås dessa behöva uppfylla kraven i det EU-rättsliga regelverket för att tandvårds-åtgärden ska vara ersättningsberättigande.

I promemorian föreslås vidare att såväl karensbeloppet som den övre beloppsgränsen inom allmän tandvårdsersättning ska knytas till prisbas-beloppet.

Slutligen föreslås att den övre åldersgränsen för förhöjt allmänt tand-vårdsbidrag (ATB) knyts till riktåldern för pension.

Förordningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Förordningsändringarna i fråga om vårdgivarens uppgiftsskyldighet och om Försäkringskassans skyldighet att lämna vissa uppgifter till TLV föreslås dock träda i kraft den 1 juni 2026.

Regionerna ansvarar inte för de statliga tandvårdsstödet som promemorians förordningsförslag avser dvs förordning (2008:193) om statligt tandvårdsstöd.

Regionerna ansvarar för de avgiftsfria regionala tandvårdsstöden (barn och ungdomar 0-19 år samt uppsökande verksamhet för vuxna med särskilda behov) samt de regionala tandvårdsstöden till vuxna med särskilda behov till öppen hälso- och sjukvårdsavgift. De regionala tandvårdsstöden regleras i tandvårdslag (1985:125) och det statliga tandvårdsstödet regleras av lag (2008:145) om statligt tandvårdsstöd.

Tandvården, oavsett regional eller statlig finansiering, lyder dock liksom övrig hälso- och sjukvård, under patientsäkerhetslag (2010:659). Tandvårdsvårdgivarna arbetar ofta med patienter som tillhör båda tandvårdsstöden.

De vuxna patienterna kan, alltid eller periodvis, tillhöra både det de regionala och det statliga tandvårdsstödet samtidigt. Dock inte för samma behandlingsåtgärder.

Överväganden

Region Stockholm via primärvårdsnämnden (PVN) instämmer med förslagen om:

- Årlig avgift som vårdgivare ska betala för anslutning till Försäkringskassans elektroniska system för statligt tandvårdsstöd.

- Utökad uppgiftsskyldighet för vårdgivare i förhållande till Försäkringskassan.

- Utökad uppgiftsskyldighet för Försäkringskassan gentemot Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV).

- Medicintekniska produkter som används i behandlingen ska behöva uppfylla kraven i det EU-rättsliga regelverket för att tandvårdsåtgärden ska vara ersättningsberättigande.

- Övre åldersgränsen för förhöjt allmänt tandvårdsbidrag (ATB) knyts till riktåldern för pension.

- Automatisk uppräkning av karensbeloppet (idag 3000 kr) samt den övre beloppsgränsen (idag 15 000 kr) inom allmän tandvårdsersättning ska knytas till prisbasbeloppet.

- Innehållet i ansökan om tillstånd att bedriva privat tandvårdsverksamhet.

- Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ska underrätta Försäkringskassan om IVO beslutat att exempelvis förbjuda en tandvårdsverksamhet.

Region Stockholm via primärvårdsnämnden (PVN) motsätter sig förslagen om

- Anslutning av mottagningar till det statliga tandvårdsstödet ska kunna användas av vårdgivare som bokföringshjälp. Region Stockholm anser det viktigt att den anslutna vårdgivarens mottagning överensstämmer med en fysisk adress där tandvården utförs och ska vara samma adress som patientens ersättningsbegäran kommer ifrån.

  Samma adress ska finnas hos tandvårdens tillsynsmyndigheter som Inspektionen för vård och omsorg (IVO), Läkemedelsverket (LV) och Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) för så effektiv tillsyn som möjligt. Att en vårdgivare ska tillåtas ha betalningsmottagningar (bokföringshjälp) och mobila mottagningar försvårar ansvariga myndigheters möjligheter till effektiv tillsyn av verksamheter och ökar risken för olika brottsupplägg. Både ekonomiskt och ur ett patientsäkerhetsperspektiv.

- IVO verkar sakna lagliga befogenheter att kräva ansökan om tillstånd från vissa vårdgivare på indikation eller egeninitierad tillsyn innan 3 januari 2029.

- Att redan anmälda vårdgivare till IVO;s vårdgivarregister inte kommer bli granskade, utifrån förslaget om tillståndsplikt av IVO under de närmaste 3 åren. Det vill säga en vårdgivare kan under tre år bedriva oseriös verksamhet utan att kontrolleras av IVO om vårdgivaren inte själv skickar in ansökan om tillstånd enligt förslag i patientsäkerhetsförordningen.

Region Stockholm via primärvårdsnämnden (PVN) befarar problem med:

- Förordningsändringarnas datum för start. För bästa möjlig kontroll att skattemedel går till avsedd tandvård anser Region Stockholm att det hade varit bättre att låta ansvariga myndigheter dels veta vad som ska utvecklas med tagna beslut, dels hinna med sin IT-utveckling för bästa möjliga kontroll.

- Karensbeloppet samt den övre beloppsgränsen inom allmän tandvårdsersättning ska knytas till prisbasbeloppet eftersom det kommer göra det ännu svårare och mer tidsödande för tandvårdens personal att förklara principerna för det statliga tandvårdsstödet för patienterna.

Region Stockholm via primärvårdsnämnden (PVN) saknar förslag

- på följdändring i § 18, punkt 6 förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd. Det vill säga att en vårdgivare vid ansökan ska lämna uppgift om alla behandlare och inte bara om det finns tio eller färre hos vårdgivaren. Detta som följd av förslaget om ändring i 15 § punkt 1 förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd.

- om förtydliganden på vilka åtgärder som är rimliga att delegera eller överlåtas på annat sätt. Efter förvaltningens genomgång av Socialstyrelsens föreskrift HSLF-FS 2025:51 och Tandvårds- och läkemedelverkets föreskrift HSLF-FS 2025:46 borde ytterst få åtgärder vara möjliga att delegera eller överlåtas på annat sätt. De åtgärdskoder som avses är: 201, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 311, 312, 351, 352, 601, 602, 603, 604, 606, 607, 650, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 711, 854, 856.

Ekonomiska konsekvenser
Remissyttrandet har inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Remissyttrandet har inga konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Remissyttrandet har inga konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Remissyttrandet har inga konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Remissyttrandet har inga administrativa konsekvenser.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Eva Bring
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Socialstyrelsen
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2025-10-07